

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PODUZEĆA „VODOVOD I KANALIZACIJA“ D.O.O. ŠIROKI BRIJEG

2020.

Broj: 01-02-09-11-4-2053-6/20

Sarajevo, juli 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI Društva	10
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	10
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
7.1	BILANS USPJEHA	12
7.1.1	Prihodi	12
7.1.2	Rashodi	13
7.1.3	Finansijski rezultat.....	16
7.2	BILANS STANJA.....	16
7.2.1	Stalna sredstva	16
7.2.2	Tekuća sredstva.....	18
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	18
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	19
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
7.2.3	Kapital	21
7.2.4	Obaveze.....	21
7.2.4.1	Kratkoročne obaveze	21
7.3	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	22
7.4	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	23
7.5	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	23
8.	JAVNE NABAVKE	23
9.	SUDSKI SPOROVI.....	25
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	25
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	26
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	27
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine	29
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (direktna metoda)	30
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine.....	31

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog poduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg za 2020. godinu (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Bilans uspjeha, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2020. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izveštaju:

- 1. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja od kupaca u iznosu od 1.274.255 KM jer nije prezentovana ročna struktura, niti je Društvo izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (tačka 7.2.2.3 Izvještaja);**
- 2. Ne možemo potvrditi tačnost niti strukturu iskazanog kapitala u iznosu od 637.228 KM, za koji Društvo ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je evidentiran u finansijskim izvještajima. To nije u skladu sa tačkama 4.20–4.22 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i kapitalom koji je upisan u sudski registar (tačka 7.2.3 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društva ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog poduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 49%, a koji ukazuju na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Društvo je formiralo komisiju za provedbu kontrole i naplate potrošača, ali nisu sačinjeni Izvještaji o radu, niti je donesen akt o postupku naplate potraživanja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su organi upravljanja u obavezi da poslove obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva (tačka 7.1.1 Izvještaja);**
2. **Za izvršenu nabavku u iznosu od 131.907 KM Društvo nije provodilo procedure za odabir adekvatnog postupka, u skladu sa članom 3. Zakona o javnim nabavkama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, kako bi se obezbijedilo najefikasnije korištenje javnih sredstava (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predata na raspolaganje. Za vodovode koje je izgradio Grad Široki Brijeg nisu obezbijeđene upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa (tačka 5. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 14. juli 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Donijeti interni akt za upravljanje rizikom, mapu procesa, strategiju procjene rizika i registar rizika, te dopuniti interne akte o korištenju službenih vozila i blagajničkog poslovanja, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola Društva.	tačka 4.
2.	Nadzorni odbor, kao organ upravljanja, treba u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva provesti konkursnu proceduru i izvršiti imenovanje direktora Društva.	tačka 4.
3.	Formirati Odbor za reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva.	tačka 4.
4.	Pokrenuti inicijativu prema Gradu Široki Brijeg za utvrđivanje katastra podzemnih instalacija, u cilju regulisanja prava upravljanja i raspolaganje državnom imovinom.	tačka 5.
5.	Izraditi trogodišnji plan poslovanja Društva, u skladu sa Statutom Društva i Zakonom o javnim preduzećima, te ga dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.	tačka 6.
6.	Godišnji plan poslovanja sačiniti sa svim potrebnim elementima, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.	tačka 6.
7.	Potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže, kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.	tačka 7.1.1
8.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.	tačka 7.2.1
9.	U saradnji sa Gradskim vijećem poduzeti aktivnosti na prenosu upravljanja javnim vodovodom i pribaviti odgovarajuće dozvole radi rješavanja prava upravljanja nekretninama iz knjigovodstvene evidencije u imovinu Društva.	tačka 7.2.1
10.	Izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.	tačka 7.2.2.1
11.	Donijeti interni akt o postupku naplate potraživanja i odgovarajuće pomoćne evidencije kako bi se utvrdila ročna struktura i shodno tome blagovremeno pokretati sve mjere i aktivnosti na naplati potraživanja prije njihove zastare.	tačka 7.2.2.3
12.	Za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.	tačka 7.2.2.3

13.	Potrebno je poduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za knjigovodstveno evidentiranje iskazanog stanja na poziciji osnovnog kapitala i izvršiti usaglašavanje u sudskom registru.	tačka 7.2.3
14.	Dosljedno poštivati i provesti Odluku Gradskog vijeća o raspodjeli dobiti, kako nalaže Statut Društva.	tačka 7.2.4.1
15.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	tačka 7.3
16.	Postupke javnih nabavki provoditi transparentno i odabrati odgovarajući postupak u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava.	tačka 8.
17.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.	tačka 9.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja za mala i srednja preduzeća;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o komunalnom gospodarstvu Zapadnohercegovačkog kantona;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Statut javnog poduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg osnovano je Rješenjem Višeg Suda u Mostaru broj: U/I-1510/95 od 29. 12. 1995. godine, a na osnovu Odluke Općinskog vijeća broj: 02-07-438/95-9-7 od 26. 10. 1995. godine. Društvo je nastalo podjelom Javnog komunalnog poduzeća „Lištica“ p.o. Široki Brijeg u dva nova poduzeća (JKP „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg i JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg).

Društvo je izvršilo usaglašavanje pravnog statusa sa odredbama Zakona o javnim preduzećima, te je registrovano kod Općinskog suda u Širokom Brijegu od 28. 11. 2017. godine. Osnovna djelatnost Društva je obavljanje usluga sakupljanja, prečišćavanja, distribucija vode i odvodnja otpadnih voda na području grada Široki Brijeg.

Društvo nije u obavezi da plaća koncesiju za pravo obavljanja komunalnih djelatnosti, budući da po članovima 4. i 10. Zakona o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke komunalnu djelatnost može obavljati privredno društvo koje osniva općina i pravna osoba na temelju ugovora o koncesiji. Koncesiju dodjeljuje Općinsko vijeće pravnoj ili fizičkoj osobi registrovanoj za obavljanje te djelatnosti.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo osnovne organizacione jedinice: Opću službu, Računovodstvenu službu i Tehničku službu.

Unutrašnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu, kojim je utvrđen način rada i rukovođenja. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uređen je opis radnih mjesta. Sistematizovana su radna mjesta za 53 izvršioaca, a 31. 12. 2020. godine je bilo 26 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Širokom Brijegu, u Ulici Silvija Strahimira Kranjčevića 29.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2020. do maja 2021. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 17 preporuka.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno, da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijela Skupština 2017. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2016. godine i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2016. godine.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su: Pravilnik o radu, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o računovodstvu; Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Etički kodeks i drugi. Međutim, doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola u skladu sa Standardima interne revizije u javnom sektoru. **Društvo nije uspostavilo kontrolu nabavke i potrošnje goriva budući da postojećim internim aktom nije regulisan način raspolaganja vozilima, praćenje pređene kilometraže i troškova, Pravilnikom o blagajničkom poslovanju nije tačno definisano poslovanje inkasanata, niti je određeno kada se i kako zadužuje inkasant, te iznos kojim raspolaže.** Navedeno je imalo za posljedicu konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji. **Također, Društvo nije donijelo interni akt za upravljanje rizikom, nije donesena mapa procesa, strategija procjene rizika i uspostavljen registar rizika. Nije izvršena procjena, značajnost i stepen rizika ni za jedan proces poslovanja.**

Ne možemo potvrditi da je uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, što je za posljedicu imalo konstatovane nalaze u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja Društva.

Preporuka:

- **donijeti interni akt za upravljanje rizikom, mapu procesa, strategiju procjene rizika i registar rizika, te dopuniti interne akte o korištenju službenih vozila i blagajničkog poslovanja, kako bi se uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola Društva.**

Organi upravljanja

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Skupštinu Društva čini Gradsko vijeće Široki Brijeg. Ne sazivaju se posebne skupštine, sve odluke bitne za poslovanje Društva donošene su na sjednicama Gradskog vijeća.

Nadzorni odbor se sastoji od tri člana i čine ga: Boro Đolo – predsjednik, Marko Slišković – član i Roman Pralas – član. Članove Nadzornog odbora imenovalo je Gradsko vijeće Široki Brijeg 28. 2. 2019. godine, na mandatni period od četiri godine. Nadzorni odbor je u 2020. godini održao pet sjednica, što je u skladu s Poslovnikom o radu nadzornog odbora, kojim je definisano da Nadzorni odbor mora održavati sjednice najmanje tromjesečno.

Upravu Društva čini direktor Ivan Rotim kojeg je imenovao Nadzorni odbor Rješenjem od 4. 8. 2015. godine na mandatni period od četiri godine. Mandat je istekao 1. 9. 2020. godine, a Nadzorni odbor je donio Odluku o imenovanju vršioca dužnosti direktora (Ivan Rotim) do okončanja procedure imenovanja.

Do okončanja revizije Nadzorni odbor nije proveo postupak imenovanja direktora, što je bio u obavezi sa članom 12. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, članom 18. Odluke o usaglašavanju pravnog statusa Društva i članom 39. Statuta Društva.

Preporuka:

- **Nadzorni odbor, kao organ upravljanja, treba u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva provesti konkursnu proceduru i izvršiti imenovanje direktora Društva.**

Odbor za reviziju nije formiran u skladu članom 26. Zakona o javnim preduzećima, članom 20. Statuta i Odlukom o usaglašavanju pravnog statusa Društva.

Preporuka:

- **formirati Odbor za reviziju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva.**

Interna revizija

Društvo nije u obavezi formirati **Odjel za internu reviziju** u skladu sa članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH (manje od 100 zaposlenika).

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI DRUŠTVA

Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg je privredno društvo koje obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa (pružanje usluga sakupljanja, prečišćavanja i snabdijevanja vodom) u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu Zapadno-hercegovačkog kantona, Odlukom o usaglašavanju pravnog statusa Društva i Statutom Društva. Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar je, u skladu sa Zakonom o vodama FBiH, 20. 6. 2018. godine Društvu izdala vodnu dozvolu na period od 15 godina za zahvatanje vode sa izvorišta „Borak“.

Društvo ne raspolaže tačnim podacima o vodovodnoj mreži i ne posjeduje katastar podzemnih instalacija. Nije nam dostavljena adekvatna dokumentacija kojom je cjelokupna vodovodna infrastruktura predata Društvu na raspolaganje. Vodovodi koje je izgradio Grad Široki Brijeg nisu nikada predati na upravljanje Društvu, jer nisu obezbijeđene upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.

Vodosnabdijevanje na području općine vrši se transportom pitke vode primarnim cjevovodom sa izvorišta „Borak“. Prema evidencijama Društva postoje gubici na mreži, odnosno razlika između količine zahvaćene i fakturisane vode u iznosu od 49,02%. Naselja Dužice, Raso, Smokinje i Čerigaj u općini Široki Brijeg vodom se snabdijevaju iz vodoopskrbnog sustava Općine Grude, čijim vodovodnim objektima upravlja „Komunalno“ d.o.o. Grude, a na osnovu ugovora potpisanog 2014. godine, što je šire pojašnjeno u tački 7.1.2 Izvještaja.

Općinsko vijeće nije donijelo Odluku o zaštiti izvorišnih zona u skladu sa članom 11. Pravilnika o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode, za javno vodosnabdijevanje stanovništva¹. Društvo je pokrenulo proceduru je 25. 2. 2012. godine, a potom se obratilo Gradskom vijeću i 15. 1. 2019. godine nakon izvršene kontrole Federalne uprave za inspeksijske poslove.

Preporuka:

- **pokrenuti inicijativu prema Gradu Široki Brijeg za utvrđivanje katastra podzemnih instalacija, u cilju regulisanja prava upravljanja i raspolaganje državnom imovinom.**

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Trogodišnji plan poslovanja nije sačinjen, što je bila obaveza u skladu s članovima 22. i 23. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 45. Statuta Društva. Samim tim Uprava Društva Trogodišnji plan poslovanja nije dostavila Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bila dužna u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Društvo je sačinilo Plan poslovanja za 2020. godinu, koji je Nadzorni odbor usvojio u decembru 2019. godine.

Plan je sačinjen kao projekcija prihoda i rashoda i dijela vezanog za redovno održavanje i investicijsko održavanje. Plan ne sadrži sve elemente propisane članom 23. Zakona o javnim

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 88/12

preduzećima (kapitalne izdatke predložene za period koji plan poslovanja obuhvata, izvor finansija predloženih za kapitalne izdatke, te druge poslovne ciljeve, prijedloge za korištenje i raspodjelu dobiti za period na koji se plan odnosi i dr.). Plan mora odražavati planirane aktivnosti javnog preduzeća.

Društvo je sačinilo Izmjene i dopune Plana poslovanja u martu 2020. godine, u dijelu planiranja rashoda poslovanja. Rebalans Plana usvojio je Nadzorni odbor 23. 3. 2020. godine.

Osnovne ekonomske kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

							KM	
Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2019. god.	Plan za 2020. god.	Rebalans plana 2020. god	Ostvareno u 2020. god.	Indeks (6/4)	Indeks (6/5)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
I	Prihodi	1.373.082	1.400.000	1.400.000	1.380.207	98	98	
II	Rashodi	1.186.758	1.251.653	1.236.800	1.242.416	99	100.4	
III	Dobit prije poreza (I-II)	186.324	148.347	163.200	137.791	93	84	

Društvo je iskazalo ukupne prihode u iznosu od 1.380.207 KM, što je na razini prethodne godine.

Ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.242.416 KM, te su u odnosu na prethodnu godinu veći za 55.658 KM, a odnose se najvećim dijelom na povećanje troškova usluga investicijskog održavanja.

Društvo je iskazalo pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 137.791 KM, koji je u odnosu na prethodnu godinu manji za 48.533 KM.

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor putem mjesečnih, polugodišnjih i godišnjih izvještaja, te Skupštinu Društva najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvještaja o poslovanju, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaj revizora i Nadzornog odbora.

Preporuke:

- *izraditi trogodišnji plan poslovanja Društva, u skladu sa Statutom Društva i Zakonom o javnim preduzećima, te ga dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH;*
- *Godišnji plan poslovanja sačiniti sa svim potrebnim elementima, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.*

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2020. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku, koji je v.d. direktor Društva odobrio 18. 2. 2021. godine.

Izvještaj o radu i poslovanju za 2020. godinu Nadzorni odbor je usvojio 2. 3. 2021. godine, a Gradsko vijeće 29. 4. 2021. godine. Gradsko vijeće do okončanja revizije nije donijelo Odluku o raspodjeli dobiti za 2020. godinu, što je obaveza u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva.

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi:

KM

	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
PRIHODI	1.380.207	1.373.082
Poslovni prihodi	1.380.197	1.373.076
Prihodi od prodaje učinaka	1.360.623	1.355.076
Ostali poslovni prihodi	19.574	18.000
Finansijski prihodi	10	6

Društvo priznaje prihode u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi, kako bi se prikazao prenos proizvoda ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za te proizvode ili usluge. Osnovno načelo iskazano je u okviru modela koji se sastoji od pet koraka. Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge u redovnom poslovanju umanjene za porez na dodanu vrijednost, rabate, diskonte i druge popuste date kupcima i iznose naplaćene u ime treće strane.

Poslovni prihodi ostvareni su u visini od 1.380.197 KM i čine ih prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi.

Prihodi o prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 1.360.623 KM, a odnose se na prihode od usluga isporuke vode (1.308.932 KM) i ostale usluge (51.690 KM).

Društvo ostvaruje prihode od isporuke vode privredi i domaćinstvima te naknada za priključenje/isključenje na vodovodnu mrežu. Cijene navedenih usluga utvrđene su Cjenovnikom komunalnih usluga koji je donesen 22. 12. 2017. godine, uz dobivanje prethodne saglasnosti Gradskog vijeća. Cijena vode za domaćinstva je 0,95 KM/m³, za privredu 1,80 KM/m³ za potrošače kod kojih se na stambeno-poslovnim objektima obavlja poslovna djelatnost 1,40 KM/m³. Prema ovoj Odluci vodu potrebnu vatrogasnoj i drugim službama – za potrebe gašenja požara, održavanje groblja i pranja ulica Društvo isporučuje bez naknade.

Vezano za prihode od usluga isporuke vode, Društvo ostvaruje gubitke na mreži koji su rezultat razlike između količine zahvaćene i fakturisane vode. Na osnovu dnevnih očitavanja stanja mjernih uređaja količine zahvaćene vode, Društvo sačinjava mjesečne izvještaje o količini zahvaćene vode na kojem se evidentira početno i krajnje stanje mjerila u tom mjesecu. Također, Društvo svaki dan sačinjava preglede primljene vode u rezervoare i isporučene vode sa rezervoara krajnjim korisnicima. Na osnovu navedenih evidencija Društva i fakturisanih usluga isporuke vode krajnjim potrošačima (domaćinstva, pravna lica i stambeno-poslovni objekti), sačinili smo projekciju efekata gubitaka vode od zahvata do krajnjih korisnika koji imaju direktan utjecaj na prihode.

Uvidom u navedene evidencije i fakturisane usluge isporuke vode krajnjim potrošačima (domaćinstva i pravna lica) utvrđeno je da Društvo ostvaruje značajne gubitke na mreži, koji su rezultat razlike između količine zahvaćene i fakturisane vode. Na osnovu fakturisanih količina vode i ukupno zahvaćene vode revizijom je utvrđeno da gubici iznose 49%, što ukazuje na bespravne priključke na mreži i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je ukupno zahvaćena količina vode u 2020. godini iznosila 1.725.709 m³, a fakturisano je 879.815 m³.

Ova analiza ukazuje na to da Društvo nije poduzelo adekvatne aktivnosti i uspostavilo interne procedure na prevazilaženju gubitaka vode. To se prije svega odnosi na identificiranje bespravnih priključaka i popravku vodovodne infrastrukture. Također, u Društvu je formirana komisija za provedbu kontrole i naplate potrošača. Međutim nismo se mogli uvjeriti u efikasnost njenog rada, budući da nisu sačinjeni izvještaji o radu u toku 2020. godine.

Uprava Društva u Izvještaju o radu obavještava Nadzorni odbor i Gradsko vijeće o gubicima na mreži i o kvarovima na vodovodnoj mreži, za čiju sanaciju ne može obezbijediti finansijska sredstva. Nadzorni odbor i Gradsko vijeće, iako su usvojili Izvještaj o radu, nisu poduzeli aktivnosti na rješavanju problema.

Zbog navedenog se ne možemo uvjeriti da su organi upravljanja (Nadzorni odbor i Gradsko vijeće), iako su imali saznanja, poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih posljedica gubitaka vode, s obzirom na to da su, u skladu sa članom 32. stav 4. Zakona o privrednim društvima², u obavezi da poslove obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 19.574 KM i odnose se na prihode od zakupa u iznosu od 10.800 KM na osnovu sklopljenog ugovora sa JP „BH Telekom“ (zakup zemljišta) i prihode od poticaja za zapošljavanje u iznosu od 8.773 KM.

Preporuka:

- *potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže, kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.*

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 1.242.416 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 55.658 KM, a čine ih:

	1. 1. – 31. 12. 2020.	1. 1. – 31. 12. 2019.
RASHODI	1.242.416	1.130.351
Poslovni rashodi:	1.242.416	1.130.303
Nabavna vrijednost prodane robe	42.662	31.368
Materijalni troškovi	288.853	271.477
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	702.318	678.203
Troškovi proizvodnih usluga	69.253	36.372
Amortizacija	59.034	41.007
Nematerijalni troškovi	80.296	71.876
Ostali rashodi i gubici, osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji	-	48

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 1.242.416 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost prodane robe iskazana je u iznosu od 42.662 KM, po osnovu Ugovora sklopljenog 2. 9. 2014. godine između Društva i JP „Komunalno“ d.o.o. Grude. Na Ugovor i utvrđenu cijenu Saglasnost je dalo Općinsko vijeće 30. 7. 2014. godine. Nabavna cijena vode iznosi 0,60 KM/ m³. Ugovorom je regulisana komunalna usluga isporuke vode za piće, cijena isporučene vode te naplata utrošene vode koja se isporučuje iz vodoopskrbnog sistema Općine Grude, čijim objektima upravlja „Komunalno“ Grude. Voda se isporučuje za naselja Dužice, Raso, Smokinje i Čerigaj u Općini Široki Brijeg, u kojima priključenje novih korisnika, održavanje vodovodnih objekata i naplatu utrošene vode od krajnjih korisnika vrši Društvo. JP „Komunalno“ Grude dostavlja Društvu mjesečne fakture za isporučenu vodu, a Društvo obračunava i naplaćuje utrošenu količinu vode od krajnjih korisnika – potrošača i uredno plaća svoje fakture. Ukupno ostvareni prihodi po ovom osnovu za 2020. godinu iznosili su 55.558 KM.

² „Sl. novine FBiH“ br. 81/15

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi u iznosu od 288.853 KM najvećim dijelom odnose se na troškove energije i goriva od 208.234 KM i troškove sirovina i materijala od 68.416 KM (materijal i dijelovi za tekuće održavanje, uredski materijal i sl.). Sirovine i materijali nabavljani su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, putem konkurentskog zahtjeva i direktnih sporazuma.

U okviru **troškova energije i goriva** najveći je trošak električne energije (186.569 KM). Troškovi goriva iskazani su u iznosu od 21.664 KM.

Nabavka goriva vrši se od dobavljača „ABC Petrol“ d.o.o. Široki Brijeg, na osnovu potpisanog ugovora nakon provedenog konkurentskog postupka, u iznosu od 49.662 KM.

Prema evidencijama, gorivo se koristi za putnička i teretna vozila (sedam vozila) i radne mašine. U Društvu je donesen Pravilnik o službenim putovanjima i pravilima upotrebe službenog vozila, ali njime nije regulirano vođenje evidencije o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga kako nalaže Pravilnik o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga³. Društvo ne vrši nadzor nad potrošnjom goriva po vozilu jer nema usvojene normative potrošnje. Stanje obaveza sa dobavljačem „ABC Petrol“ d.o.o. Široki Brijeg nije usaglašavano. **Društvo nije uspostavilo kontrolu nabavke i potrošnje goriva budući da postojećim internim aktom nije regulisan način raspolaganja vozilima, praćenje pređene kilometraže i troškova. Zbog toga ne možemo potvrditi da su uspostavljene adekvatne kontrole nad utroškom goriva za službena vozila.**

Preporuka:

- **interni akt unaprijediti u dijelu regulisanja vođenja evidencije o korištenju službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva kako bi se obezbijedio adekvatan nadzor nad potrošnjom goriva u Društvu.**

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 702.318 KM, a njihova struktura je sljedeća:

	KM
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	702.318
Troškovi plaća i naknada plaća	591.709
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	105.909
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	4.700

Obračun i isplata plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o radu,⁴ Okvirnim kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritoriju Federacije BiH, Pravilnikom o radu (u primjeni od 2016. godine), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (2016. godina) i ugovorima o radu. Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada za januar, septembar i decembar 2020. godine.

Pravilnikom o radu na jedinstven način su regulisane plaće zaposlenih, osnovna i najniža neto plaća, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plaća i dodatna primanja. Osnovna plaća predstavlja naknadu za vrijeme provedeno na radu, koju čini umnožak osnovice za izračun plaće i pripadajućih koeficijenata za svako pojedino radno mjesto, za koje je sklopljen ugovor o radu. Obračun i isplate naknada troškova zaposlenih vršene su u skladu s podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje Društvo vodi utvrdili smo da one sadrže podatak o početku i završetku radnog vremena, kako nalaže Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. Odlukom direktora propisano je radno vrijeme od 7.30 do 16 sati.

³ „Sl. novine FBiH“ br. 28/06;

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2020. godini iznosila je 3.086 KM, najniža 890 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.170 KM. Visinu plaća za direktora utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom. Ugovor s direktorom potpisan je 4. 8. 2015. godine na period od četiri godine. Nakon isteka mandata, Nadzorni odbor je Odlukom br. NO.4-1/19 imenovao v. d. direktora do okončanja konkursne procedure za izbor direktora. Ugovorom je utvrđena mjesečna osnovna plaća direktora Društva u iznosu od tri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećana za svaku godinu navršenog staža za 0,4%.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za obračun plaća i ostalih ličnih primanja nisu utvrđene nepravilnosti.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 105.909 KM. Naknade su regulisane i obračunate u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukama direktora o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su: troškovi toplog obroka od 49.826 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 22.987 KM i troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 11.250 KM.

Naknade za topli obrok obračunavale su se na osnovu Odluke direktora o utvrđivanju visine naknade za ishranu u toku rada u visini od 1% dnevno prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknade za prevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla. Utvrđene su Odlukom Direktora, po kojem radnik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ostvaruje pravo na naknadu u visini mjesečne karte gradskog, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja. Pravo na naknadu ostvari se na osnovu pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom prevoznika.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres) u 2020. godini iskazana je u iznosu od 11.250 KM. Pravilnikom o radu i Odlukom o visini regresa regulisano je da se regres isplaćuje u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije isplate. Regres za 2020. godinu isplaćen je za 25 zaposlenika.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 942 KM, a odnose se na troškove dnevnica, prevoza i ostalih troškove vezanih za službena putovanja u zemlji i inostranstvu. Visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu isplaćuje se na način propisan za federalne organe uprave.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima, iskazani u iznosu od 4.700 KM, odnose se na isplatu po osnovu naknade članovima nadzornog odbora (4.200 KM) i ugovora o djelu (500 KM). U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,⁵ Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁶ obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u visini od 150 KM, a članovima 100 KM.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 69.253 KM i najvećim dijelom odnose se na usluge održavanja (59.821 KM) i troškovi sponzorstva sporta i kulture od 3.000 KM.

Na usluge investicionog održavanja odnosi se 47.843 KM, dok usluge održavanja softvera iznose 6.518 KM. Troškovi investicijskog održavanja nastali su u skladu sa zaključenim ugovorima sa dobavljačima („Alpinakomerc“ d.o.o. Široki Brijeg, „Elektromehanika Berger“ d.o.o. Ivanja Reka, RH i dr.), zaključenih nakon provedenih postupaka javnih nabavki. Usluge održavanja računovodstveno – komunalnog programa i softvera vrši dobavljač „Erodal“ d.o.o. Čapljina. Troškovi sponzorstva u iznosu od 3.000 KM isplaćeni su nogometnom klubu „Široki Brijeg“ na osnovu Odluke Nadzornog odbora.

⁵ „Sl. novine FBiH“, 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁶ „Sl. novine FBiH“, 67/08

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 59.034 KM. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, primjenom zakonski dozvoljenih amortizacionih stopa, što je šire pojašnjeno u tački 7.2.1. Izvještaja.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 80.296 KM i čine ih troškovi: poreza, naknada i taksi od 59.194 KM, poštanske i telefonske usluge od 6.922 KM, neproizvodne usluge od 6.766 KM (komunalne usluge, odvjetničke i notarske usluge), reprezentacije od 3.694 KM i platnog prometa od 3.519 KM.

Najveći trošak u okviru ove grupe su posebne vodne naknade za zaštitu voda od 35.510 KM i posebne vodne naknade za korištenje voda od 17.259 KM, a obračunavaju se u skladu sa Zakonom o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće i posebnih vodnih naknada. Na količinu zahvaćene vode obračunava se naknada u iznosu od 1 fening po m³ zahvaćene vode, a naknada za zaštitu vode u iznosu od 2 feninga po m³, šire pojašnjeno u tački 7.2.4. Izvještaja.

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – neto dobit od 123.753 KM, dok je prethodne godine iskazana dobit u iznosu od 218.294 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za utužena potraživanja u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što je moglo imati za posljedicu da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za najmanje 130.939 KM. Da je izvršena procjena, Društvo bi evidentiralo gubitak za 2020. godinu (tačka 7.2.2.3 Izvještaja);
- nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava (tačka 7.2.1 Izvještaja).

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
STALNA SREDSTVA	512.806	432.595
Nematerijalna sredstva	1.351	1.800
Nekretnine, postrojenja i oprema	511.455	430.795

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 1.351 KM (nabavna vrijednost 20.855 KM, ispravka vrijednosti 19.504 KM), a odnose se na računarske programe – softvere (program za očitavanje vodomjera i program za računovodstvo). Društvo primjenjuje linearnu metodu amortizacije, kroz procijenjeni vijek trajanja od pet godina.

Struktura i promjene na **nekretninama, postrojenjima i opremi** daju se u tabeli:

Opis	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost					
na 1. 1. 2020.	3.931	1.229.619	339.530	222.263	1.795.343
- direktna povećanja u 2020. godini			137.856		137.856
- prenos sa pripreme	-	-	-	-	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-
na 31. 12. 2020.	3.931	1.229.619	477.386	222.263	1.933.199
Akumulirana amortizacija					
na 1. 1. 2020.	-	950.318	239.453	174.777	1.364.548
- amortizacija	-	15.402	33.176	8.618	57.196
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-
na 31. 12. 2020.	-	965.720	272.629	183.395	1.421.744
Neto knjigov. Vrijednost					
na 31. 12. 2019.	3.931	279.301	100.077	47.486	430.795
na 31. 12. 2020.	3.931	263.899	204.757	38.868	511.455

Zemljište je iskazano u iznosu od 3.931 KM. Za iskazano zemljište ne postoje zemljišnoknjižni izvaci o vlasništvu niti raspolaganju.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 263.899 KM, a čine ih zgrada uprave i administracije i cjevovodi (Lise, Mokro, Puringaj – Krčevine i Mepas). Društvo nema zemljišnoknjižni izvadak i posjedovni list u kojem je navedeno da je nositelj prava upravljanja i korištenja.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 204.757 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti – crpni agregati i podvodne dubinske pumpe, uredska, informatička i telekomunikacijska oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 137.856 KM najvećim dijelom se odnosi na nabavku jednog crpnog agregata (51.488 KM) i remonta tri podvodne dubinske pumpe.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 38.868 KM, a čine ih specijalna vozila (kamion kiper, rovokopač sa čekićem i sl.) i službena putnička vozila. Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se na obračunatu amortizaciju za 2020. godinu

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. U narednoj tabeli daje se pregled procijenjenog vijeka upotrebe i stope otpisa karakterističnih sredstava:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna sredstva	5	20
Građevinski objekti	33,3	3
Oprema	8	12,5
Pumpe	6,6	15
Transportna sredstva	8	12,5

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni ranijih godina, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama iskazuje se upravna zgrada za koju Društvo ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili pravo raspolaganja.

Javni vodovodi koje je izgradio Grad Široki Brijeg nikada nisu predani na upravljanje Društvu, niti se vode u knjigovodstvenoj evidenciji, jer za njih još uvijek nisu obezbijeđene upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa⁷.

Preporuka:

- **u saradnji sa Gradskim vijećem poduzeti aktivnosti na prenosu upravljanja javnim vodovodom i pribaviti odgovarajuće dozvole radi rješavanja prava upravljanja nekretninama iz knjigovodstvene evidencije u imovinu Društva.**

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

7.2.2 Tekuća sredstva

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
ZALIHE	80.856	80.813
Sirovine, materijal i rezervni dijelovi	80.856	80.813
Sitan inventar	62.429	63.878
Ispravka vrijednosti sitnog inventara	(62.429)	(63.878)

U skladu sa računovodstvenim politikama, zalihe se iskazuju po trošku nabavke. Trošak obuhvata direktan materijal, direktne troškove rada i sve indirektno troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderiranog troška.

Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova iskazane su u iznosu od 80.856 KM, a najvećim dijelom se odnose na zalihe vodomaterijala.

Alat i sitan inventar se prilikom stavljanja u upotrebu otpisuju stopostotnom metodom otpisa.

Računovodstvenim politikama Društva nisu utvrđene procedure vezane za praćenje umanjenja vrijednosti zaliha sa niskim koeficijentom obrta, odnosno za zalihe koje stoje u skladištu duži period.

Društvo ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje njihovu neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, zbog čega ne možemo potvrditi da se zalihe vrednuju u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, prema kojima se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.

Preporuka:

- **izvršiti procjenu neto nadoknadive vrijednosti zaliha, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe i odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.**

⁷ Izvještaj o finansijskoj reviziji Grada Široki Brijeg za 2019. godinu;

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	888.620	930.483
Transakcijski račun – domaća valuta	888.019	928.875
Transakcijski račun – strana valuta	-	90
Blagajna – domaća valuta	601	1.518

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2020. godine iskazani su u iznosu od 888.620 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i blagajni.

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: „UniCredit“ banka d.d. Mostar (glavni račun), „Addiko bank“ d.d. Sarajevo i „Intesa Sanpaolo“ banka. Ugovori s bankama potpisani su u ranijem periodu. Direktor Društva ovlašten je za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod banaka.

Blagajničko poslovanje regulisano je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju. U blagajni se evidentiraju: naplate računa za usluge svojih osnovnih djelatnosti, novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi. Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom direktora Društva u iznosu od 1.000 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da Društvo gotov novac, ostvaren obavljanjem registrirane djelatnosti, uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu⁸ i članu 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem.⁹

Naplata usluga vrši se putem transakcijskih računa, na blagajni u sjedištu Društva i putem inkasanata direktno na terenu (četiri inkasanta za devet zona). Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeni su radni zadaci inkasanata, ali ne i način na koji se obavlja poslovanje inkasanata, vrijeme i zaduženje inkasanata, novac kojim raspolaže i nadzor nad njihovim radom. Inkasanti prikupljena gotovinska novčana sredstva sa potvrđama o uplati komunalne usluge svakodnevno predaju računovodstvenoj službi (knjigovođi), a naplaćeni novac polažu dnevno na blagajni poduzeća. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju naplata ostvarena ovim putem iznosi cca. 40.000 KM na mjesečnom nivou. Odgovorni zaposlenik Računovodstvene službe nadgleda i rukovodi poslovanjem inkasanata, te sačinjava Pregled dnevnih i mjesečnih aktivnosti, koji se dostavljaju Upravi. Izvještaj sadrži detaljne informacije o naplati i podijeljenim računima od inkasanata.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da Društvo putem inkasanata vrši značajnu gotovinsku naplatu. Pravilnikom o blagajničkom poslovanju nije tačno definisano poslovanje inkasanata, niti je određeno kada se i kako zadužuje inkasant, te iznos kojim raspolaže.

S obzirom na to da se značajan iznos gotovine naplati putem inkasanata, kao i na činjenicu da rukovanje gotovinom samo po sebi nosi veliki rizik, blagajničko poslovanje vezano za njihov rad nije regulisano internim aktom, u cilju održavanja odgovarajućeg sistema internih kontrola nad ovim procesom, te ne možemo potvrditi da su u ovom segmentu poslovanja uspostavljene adekvatne interne kontrole (tačka 4. Izvještaja).

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 72/15, 82/15

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.278.303	1.190.472
Kratkoročna potraživanja	1.278.303	1.190.472
Potraživanja od kupaca	1.274.255	1.186.260
Druga kratkoročna potraživanja	4.048	4.212

Struktura potraživanja od kupaca u zemlji data je u tabeli:

	KM	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Potraživanja od kupaca	1.274.255	1.186.260
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.274.255	1.186.260
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	-	-
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	-	-

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 1.274.255 KM, od čega se na potraživanja od domaćinstava odnosi 883.902 KM, na potraživanja od privrednih subjekata 305.822 KM i na potraživanja za stambeno-poslovne objekte 84.529 KM.

Nije nam prezentovana ročna struktura potraživanja, niti je Društvo izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su potraživanja u iznosu od 130.939 KM (najveći dio kupac „Farmko“ d.o.o u iznosu od 91.283 KM) nenaplativa. Navedeni iznos odnosi se na tužbe iz 2010. godine, a koje su okončane rješenjima o obustavi ovršnog postupka.

Društvo nema interni akt o postupku naplate potraživanja. U svrhu naplate starih potraživanja Odlukom direktora formirana je komisija za provedbu kontrole i naplate potrošača. Međutim, nisu sačinjeni izvještaji, niti je u toku 2020. godine bilo podnesenih tužbi za neplaćanje.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca nije iskazana. Društvo ne vrši ispravku vrijednosti potraživanja niti ima računovodstvene politike koje se aktivno primjenjuju kada je u pitanju umanjeње vrijednosti potraživanja od kupaca. Društvo ne vrši prenos potraživanja na sumnjiva i sporna u momentu utuženja, te se tako ne vrši ni korekcija rezultata poslovanja na teret rashoda. To nije u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka.

Navedeno za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Preporuke:

- donijeti interni akt o postupku naplate potraživanja i odgovarajuće pomoćne evidencije kako bi se utvrdila ročna struktura i shodno tome blagovremeno pokretati sve mjere i aktivnosti na naplati potraživanja prije njihove zastare;
- za sva potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
KAPITAL	2.371.889	2.248.136
Osnovni kapital	637.228	637.228
Neraspoređena dobit prethodnih godina	1.610.908	1.391.614
Neraspoređena dobit izvještajne godine	123.753	219.294

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 637.228 KM, dok je upisani osnovni kapital u sudskom registru nula, a prema Statutu 2.000 KM i 100% je u vlasništvu Grada Široki Brijeg.

Ne možemo potvrditi tačnost niti strukturu iskazanog kapitala u iznosu od 637.228 KM, jer Društvo ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je evidentiran u finansijskim izvještajima.

To nije u skladu sa tačkama 4.20–4.22 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i kapitalom koji je upisan u sudski registar.

Preporuka:

- *potrebno je poduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za knjigovodstveno evidentiranje iskazanog stanja na poziciji osnovnog kapitala i izvršiti usaglašavanje u sudskom registru.*

7.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 388.696 KM. Struktura je iskazana u sljedećoj tabeli:

	KM	
	31. 12. 2020	31. 12. 2019.
OBAVEZE	388.696	386.227
Kratkoročne obaveze	388.696	386.227
Obaveze iz poslovanja	24.796	17.117
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	58.182	54.990
Druge obaveze	84.000	84.019
Obaveze za PDV	11.101	9.395
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	196.578	196.268
Obaveze za porez na dobit	14.039	24.438

7.2.4.1 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 388.696 KM, a odnose se na: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih i druge obaveze.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 24.796 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji. Najznačajniji dobavljači su: „Elektroprivreda HZHB“ d.o.o. Mostar od 17.120 KM (promet 186.335 KM), „ABC Petrol“ d.o.o. Široki Brijeg od 1.812 KM (promet 27.087 KM), „Komunalno Grude“ d.o.o. Grude 1.733 KM (50.149 KM), „Marlovprom“ od 364 KM (promet 25.923 KM) i „Berger“ d.o.o. Zagreb (obaveza izmirena, a promet u 2020. godini iznosio je 125.957 KM).

Stanje obaveza prema dobavljačima na 31. 12. 2020. godine potvrđena su konfirmacijama salda koja su pristigla u Društvo. Utvrđene obaveze izmirene su u 2021. godini, u skladu sa ugovorima.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 58.182 KM, a najvećim dijelom odnose se na: obaveze za neto plaće za decembar 2020. godine u iznosu od 21.833 KM, kao i neizmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa za plaće za decembar 2020. godine. Plaća za decembar i obaveze za poreze na plaće i naknade za mjesec decembar izmirene su u januaru 2021. godine.

Druge obaveze, iskazane u iznosu od 84.000 KM, odnose na obaveze za sudjelovanje u dobiti po Odluci o raspodjeli dobiti za 2013. godinu koju je donijelo Općinsko vijeće 30. 7. 2014. godine. Po Odluci Društvo je ostvarilo dobit za 2013. godinu u iznosu od 126.137 KM, te je dio dobiti od 120.000 KM trebao isplatiti osnivaču, sukcesivno u iznosima od 6.000 KM mjesečno, počevši od 1. 9. 2014. godine do konačne isplate. Društvo je po ovom osnovu isplatilo Osnivaču samo 36.000 KM, a ostatak od 84.000 KM vodi na kontu obaveza još od 2015. godine.

Statutom Društva je propisano da Direktor Društva u svakoj finansijskoj godini na bazi utvrđenog iznosa dobiti predlaže iznos dobiti, a Gradsko vijeće odlučuje o rasporedu dobiti. **Direktor Društva nije ispoštovao Odluku Općinskog vijeća o raspodjeli dobiti za 2013. godinu, što je bio u obavezi u skladu sa članom 45. Statuta Društva.**

Preporuka:

- ***dosljedno poštivati i provesti Odluku Gradskog vijeća o raspodjeli dobiti, kako nalaže Statut Društva.***

Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine, iskazane u iznosu od 196.578 KM, odnose se na obaveze za posebne vodne naknada (PVN) iz ranijih godina od 192.439 KM i obaveze za PVN za korištenje i zaštitu voda u iznosu od 4.139 KM za mjesec decembar 2020. godine.

Rješenjem Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar (20. 6. 2018. godine) Društvu je izdana vodna dozvola za zahvatanje vode za vodoopskrbu naselja na području Grada Široki Brijeg na period od 15 godina (prethodna dozvola istekla u 2018. godini). Vodna dozvola se izdaje ukoliko je Društvo sposobno održavati objekat u funkcionalnom stanju i koristiti u skladu sa njihovom prirodom i namjenom, te u skladu sa uvjetima iz Dozvole. Rješenjem Agencije utvrđeno je da nije bilo izmjena u pogledu namjene i izgrađenosti predmetnog objekta. Korisnik objekta dužan je voditi evidenciju i dostavljati odgovarajuće podatke o količinama zahvaćene vode nadležnoj instituciji, a sve u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dostavljanju podataka količinama zahvaćene vode¹⁰ i pravovremeno i u cijelosti vršiti obračun i uplatu opće i posebne vodne naknade za korištenje voda, a sve u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada¹¹. Na količinu zahvaćene vode obračunava se naknada u iznosu od 1 fening po kubiku zahvaćene vode, a naknada za zaštitu vode u iznosu od 2 feniga po kubiku.

Iznos od 192.439 KM Društvo vodi na poziciji Obaveze za posebne vodne naknade iz ranijih godina (od 2009. godine). Naime, Zapisnikom Agencije za vodno područje Jadranskog mora od 21. 8. 2009. godine Društvu je utvrđena obaveza u navedenom iznosu, koju je Društvo priznalo, ali nije platilo. Zapisnikom o inspekcijskom nadzoru koji je prethodio izdavanju vodne dozvole od Federalne uprave za inspekcijske poslove iz 2018. godine, za nadzora kontrole vodnih akata i obračunavanja i plaćanja posebnih vodnih naknada, konstatirano je da je dug Društva po osnovu PVN naknada sa 31. 12. 2017. godine 10 KM. Također, Izvodom otvorenih stavki za 2019. godinu Agencije za vodno područje Jadranskog mora utvrđene su samo redovne obaveze u iznosu od 3.424 KM. Usklađivanje sa Agencijom za vodno područje Jadranskog sliva Mostar utvrđeno je da se obaveze više ne evidentiraju kod Agencije.

7.3 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 83/08

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 92/07, 46/09, 79/11 i 88/12)

Preporuka:

- ***bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

7.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 1.515.842 KM i ukupne novčane isplate od 1.557.705 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 41.863 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.5 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2020. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

8. JAVNE NABAVKE

Postupci nabavke u Društvu dužni su se provoditi uz poštivanje odredbi Zakona o javnim nabavkama. Direktor Društva je zbog pokretanja i provođenja postupaka javnih nabavki u svom poslovanju usvojio Pravilnik o javnim nabavkama (februar 2015. godine) i Pravilnik o postupku direktnog sporazuma (februar 2015. godine).

Nakon usvajanja Plana poslovanja za 2020. godinu, Nadzorni odbor je usvojio Plan nabavki za 2020. godinu 16. 12. 2019. godine. Pored usvojenog Plana javnih nabavki, Društvo je 20. 3. 2020. i 20. 10. 2020. godine donijelo Odluke o dopuni Plana nabavki za 2020. godinu. Izmjene i dopune odnosile su se na nabavku i servis pumpe Pleuger i radove na sanaciji glavnog transportnog cjevovoda. Javne nabavke roba i usluga planirane su u ukupnom iznosu od 352.500 KM (dva konkurentna postupka od 98.500 KM, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci od 138.000 KM i 24 direktna sporazuma od 116.000 KM).

Prema prezentiranim podacima, tokom 2020. godine provedeno je i revidirano sljedeće:

Vrsta postupka	Vrijednost provedenih nabavki		Uzorak revidiranih nabavki	
Pregovarački postupak bez objave obavještenja	1	131.907	1	131.907
Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda	2	97.251	2	97.251
Direktni sporazum	25	57.619	6	35.693
Ukupno	28	286.777	9	264.851

Društvo je tokom 2020. godine najznačajnije nabavke (229.158 KM) provelo na osnovu **pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i konkurentskog postupka za dostavu ponuda.**

Uvidom u uzorkom odabrane postupke javnih nabavki utvrdili smo sljedeće:

Pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja o nabavci izvršena je nabavka i servis pumpe Pleuger, na osnovu Ugovora zaključenog sa firmom „Elektromehanika Berger“ d.o.o. Zagreb 27. 3. 2020. godine, u iznosu od 131.907 KM. Komisija za procjenu štete koju je imenovao direktor sačinila je Zapisnik 23. 3. 2020. godine, u kojem se navodi da je usljed nepredvidivih okolnosti, zbog strujnog udara – groma, došlo do izgaranja podvodnih horizontalnih pumpi (jedna pumpa C4 neispravna, potpuno izgorjela sa puknutim kućištem, koja se ne može servisirati, a ostale tri pumpe C1, C2 i C3 potrebno je servisirati), **te je zbog razloga krajnje hitnosti i osiguranja neometanog vodosnabdijevanja potrebno provesti hitan postupak javne nabavke.**

Budući da je Društvo sa firmom „Elektromehanika Bergen“ već imalo zaključene ugovore za nabavku i servisiranje predmetnih pumpi u 2014. i 2018. godini i da je navedena tvrtka zastupnik njemačke firme Pleuger, te posjeduje ovlaštenja za prodaju i servisiranje, Komisija predlaže direktoru Društva da se poziv za pregovaranje uputi toj firmi. Nadzorni odbor 23. 3. 2020. godine donosi Odluku o ovlaštenju za potpisivanje Ugovora o nabavi jedne pumpe i servisiranju tri pumpe tipa Pleuger sa dobavljačem „Elektromehanika Berger“ d.o.o. Ivanja Reka, Republika Hrvatska. **Odlukom je također navedeno da se nabavka provede hitno, u skladu sa Zakonom i Saopćenjem Agencije za javne nabavke povodom dešavanja u BiH u vezi s pandemijom COVID-19 od 17. 3. 2020. godine, u kojem se navodi da se u situaciji krajnje hitnosti, kad nije moguće primijeniti redovne postupke javne nabavke, može koristiti pregovarački postupak bez objave obavještenja.**

Na osnovu navedenog pokrenut je pregovarački postupak 24. 3. 2020. godine, te je imenovana komisija za provedbu postupka. Poziv je 25. 3. 2020. godine upućen samo firmi „Elektromehanika Berger“ d.o.o. Ivanja Reka. Ponuda je dostavljena isti dan e-mailom, ukupne vrijednosti od 67.472 EUR (131.907 KM). Nakon provedenog pregovaranja i ugovorene cijene zaključen je Ugovor 27. 3. 2020. godine. Ugovorena vrijednost za nabavku nove pumpe iznosi 25.822 EUR, a okvirna vrijednost ugrađenih dijelova i obavljenih usluga za servisiranje pumpi utvrđena je u iznosu od 41.650 EUR (ukupno 67.472 EUR). Nakon potpisanog ugovora dostavljen je Izvještaj o provedenom postupku javne nabavke Agenciji za javne nabavke.

Uvidom u dokumentaciju nismo se mogli uvjeriti da je nabavka jedne nove pumpe Pleuger i servis tri pumpe (C1, C2 i C3) zahtijevala hitnost postupka, budući da je nabavljena nova pumpa stavljena u upotrebu tek krajem 2020. godine, a servis ostale tri pumpe izvršen je u periodu od maja do augusta 2020. godine.

Ne možemo potvrditi da je Društvo postupilo u skladu sa članom 21. Zakona o javnim nabavkama, u kojem je tačno navedeno u kojem slučaju se može provoditi pregovarački postupak nabavke bez obavještenja.

Također, smatramo da prethodno iskustvo sa određenim dobavljačima ne može predstavljati osnov za provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja za usluge održavanja i ugradnje pumpe. Društvo, iako redovno servisira navedenu opremu, nije vršilo istraživanje tržišta kako bi utvrdilo konkurentnost na tržištu i procijenilo vrijednost nabavke. Nije nam dostavljena izjava o ekskluzivitetu za firmu Berger za predmetnu pumpu. Samim tim, predmetne nabavke nisu provedene transparentno, te nije osigurana pravična i aktivna konkurencija s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava, što je zakonska obaveza ustanovljena članom 3. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- ***postupke javnih nabavki provoditi transparentno i odabrati odgovarajući postupak u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, s ciljem efikasnog korištenja javnih sredstava.***

Konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda provedene su nabavke za:

- usluge servisiranja pumpi snage do 22 kW. Postupak je pokrenut Odlukom direktora od 15. 5. 2020. godine, procijenjene vrijednosti od 49.000 KM i imenovana je komisija za nabavku. Obavijest o nabavci objavljena na portalu javnih nabavki 18. 5. 2020. godine. Zahtjev je upućen na tri adrese: „Elektro MMM“ d.o.o. Mostar, „Elmko“ d.o.o. Mostar i RM „Soče“ d.o.o. Mostar. U Zapisniku o zaprimanju ponuda konstatirano je da je pristigla samo jedna ponuda ponuđača „Elektro MMM“ d.o.o. Mostar u vrijednosti od 47.590 KM, te je data preporuka direktoru da zaključi ugovor. Direktor je 4. 6. 2020. godine donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača i 10. 6. 2020. godine zaključio Ugovor sa njim;
- nabavku goriva i maziva, pokrenutu Odlukom od 18. 3. 2020. godine, procijenjene vrijednosti od 49.500 KM. Imenovana je komisija i objavljena nabavka na portalu javnih nabavki. Zahtjev je upućen na tri adrese: „Mepas benzinska pumpa“ d.o.o. Široki Brijeg, „ABC Petrol“ d.o.o. Široki Brijeg i „Holdina“ d.o.o. Sarajevo – BS Široki Brijeg. Pravovremeno su pristigle sve tri ponude. Nakon uvida u ponude i njihove ocjene utvrđeno je da je ekonomski najpovoljnija ponuda „ABC Petrol“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 49.662 KM. Komisija daje preporuku direktoru i zaključuje se Ugovor 20. 4. 2020. godine sa odabranim ponuđačem.

Uvidom u navedene postupke nisu utvrđene nepravilnosti. Za provedene nabavke podneseni su izvještaji Agenciji za javne nabavke.

Postupak nabavke na osnovu **direktnog sporazuma** vrši se za nabavku roba, usluga i radova čija je procijenjena vrijednost do 6.000 KM, na osnovu traženja ponude jednog ili više ponuđača. Izvršili smo uvid u šest direktnih postupaka, i to za nabavku: betona, dobavljača „Potok“ d.o.o. Široki Brijeg u vrijednosti od 5.910 KM, vodomjera, dobavljača „Ecoinvest“ d.o.o. Mostar u iznosu od 5.980 KM, gume za službena vozila dobavljača „Vibar“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 5.952 KM, nabavku sitnog inventara (alat, pribor i oprema) dobavljača „Ferro Agro“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 5.951 KM, usluge održavanja računovodstveno-komunalnog programa dobavljača „Erodal“ d.o.o. Čapljina u iznosu od 5.900 KM, odvjetničkih usluga advokata H. Galića u iznosu od 6.000 KM.

Navedene nabavke provedene su u skladu s Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma, na način da je donesena odluka o pokretanju postupka, imenovana je komisija, koja je nakon dostavljene ponude predložila direktoru sklapanje ugovora sa odabranim dobavljačem. Za sve zaključene ugovore putem direktnog sporazuma podneseni su izvještaji o provedenim postupcima Agenciji za javne nabavke.

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima nadležne službe, protiv Društva se ne vode sudski sporovi.

Društvo je, prema prezentiranim podacima, u ranijem periodu pokrenulo 42 sudska postupka u vrijednosti od 130.939 KM. U 2020. godini nije bilo podnesenih tužbi. Za podnesene tužbe nije izvršena ispravka vrijednosti na teret rashoda, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preporuka:

- **rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu s MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.**

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 12. 7. 2021. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu. U komentaru je navedeno da se prihvataju nalazi i date preporuke revizije i da će se poduzeti aktivnosti na njihovom rješavanju.

**Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća**

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Alida Selimović – voditeljica tima

Nina Šunjić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
Naziv pravnog lica: Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	1.380.197	1.373.076
1	Prihodi od prodaje robe		
2	Prihodi od prodaje učinaka	1.360.623	1.355.076
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		
4	Ostali poslovni prihodi	19.574	18.000
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	1.242.416	1.130.303
1	Nabavna vrijednost prodane robe	42.662	31.368
2	Materijalni troškovi	288.853	271.477
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	702.318	678.203
4	Troškovi proizvodnih usluga	69.253	36.372
5	Amortizacija	59.034	41.007
6	Troškovi rezervisanja	-	-
7	Nematerijalni troškovi	80.296	71.876
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	137.781	242.773
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	-	-
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	10	6
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		
2	Prihodi od kamata	10	6
3	Pozitivne kursne razlike	-	-
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	-
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	-	-
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	-	-
3	Negativne kursne razlike	-	-
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	-	-
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	137.791	242.779
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	-	-
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	-	-
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI	-	-
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	-	-
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	-
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	-	-
6	Viškovi	-	-
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	-	-
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	-	48
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	-	-
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	-	-
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	-
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	-	-
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	-	-
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	-	-
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	-	-
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	-	-
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	-	-
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	123.753	218.294
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1**	Porezni rashodi perioda	-	-
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	-	-
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	-	-
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA	-	-
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	-	-
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	-	-
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK	-	-
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	123.753	218.294
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	123.753	218.294
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	123.753	218.294
	a) vlasnicima matice	123.753	218.294
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	123.753	218.294
	a) vlasnicima matice	123.753	218.294
	b) vlasnicima manjinskih interesa		
	Zarada po dionici:	-	-
	a) obična		
	b) razdijeljena		
	Prosječan broj zaposlenih:	26	25
	- na bazi sati rada		
	- na bazi stanja krajem mjeseca	26	25

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 18. 2. 2021. godine.

Direktor
Ivan Rotim

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine					
Naziv pravnog lica: Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg					
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
A K T I V A					
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	1.956.581	1.443.775	512.806	432.595
1	Nematerijalna sredstva	20.854	19.503	1.351	1.800
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.935.727	1.424.272	511.455	430.795
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	-	-	-	-
6	Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7	Druga dugoročna potraživanja	-	-	-	-
8	Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	2.310.199	62.420	2.247.779	2.201.768
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	143.276	62.420	80.856	80.813
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	2.166.923	-	2.166.923	2.120.955
	Potraživanja za PDV	-	-	-	-
	Aktivna vremenska razgraničenja	-	-	-	-
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-	-	-
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	4.266.780	1.506.195	2.760.585	2.634.363
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	-	-	-	-
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	4.266.780	1.506.195	2.760.585	2.634.363
P A S I V A					
	A) KAPITAL (1 do 10)			2.371.889	2.248.136
1	Državni kapital			637.228	637.228
2	Ostali osnovni kapital			-	-
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			-	-
5	Revalorizacione rezerve			-	-
6	Nerealizovani dobiti			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			1.734.661	1.610.908
9	Gubitak do visine kapitala			-	-
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			-	-
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			-	-
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			388.696	386.227
1	Kratkoročne finansijske obaveze			-	-
2	Obaveze iz poslovanja			24.796	17.117
3	Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4	Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			58.182	54.990
5	Druge obaveze			84.000	84.019
6	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			11.101	9.395
7	Obaveze za porez na dobit			196.578	196.268
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			14.039	24.438
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			2.760.585	2.634.363
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			-	-
	UKUPNO PASIVA (I+II)			2.760.585	2.634.363

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 18. 2. 2021. godine.

Direktor
Ivan Rotim

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (direktna metoda)			
Naziv pravnog lica: Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.515.842	1.564.071
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	1.515.842	1.547.738
2	Prilivi od premija, subvencija, donacija i sl.	-	7.183
3	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	-	9.150
II	Odlivi iz poslovnih aktivnosti	1.394.789	1.364.678
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	439.949	432.975
2	Odlivi iz osnova plata, naknada plata i drugih primanja zaposlenih	668.685	638.471
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	-	-
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dažbina	220.359	239.782
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	65.796	53.450
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	121.053	199.393
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
1	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
3	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
4	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	-	-
5	Prilivi iz ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
II	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	162.916	-
1	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
3	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	162.916	-
III	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	162.916	-
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
1	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
2	Prilivi iz osnovapovećanja osnovnog kapitala	-	-
3	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
4	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
5	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
II	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-
5	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
III	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	1.515.842	1.564.071
	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	1.557.705	1.364.678
	F. NETO PRILIV GOTOVINE		199.393
	G. NETO ODLIV GOTOVINE	41.863	
	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	930.483	731.090
	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	888.620	930.483

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 18. 2. 2021. godine.

Direktor
Ivan Rotim

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine								
Naziv pravnog lica: Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2018. god.	637.228	-	-	-	1.392.614	2.029.842		2.029.842
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. (1 ± 2 ± 3)	637.228	-	-	-	1.392.614	2.029.842		2.029.842
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	218.294	218.294	-	218.294
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na 31. 12. 2019. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	637.228	-	-	-	1.610.908	2.248.136		2.248.136
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. (12 ± 13 ± 14)	637.228	-	-	-	1.610.908	2.248.136		2.248.136
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	123.753	123.753	-	123.753
23. Stanje na 31. 12. 2020. god. (15±16±17±18±19)	637.228	-	-	-	1.734.661	2.371.889		2.371.889

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 18. 2. 2021. godine.

**Direktor
Ivan Rotim**